

‘Trump is
een *geniale*
marketeer’

Charles Groenhuijsen

Tekst: Jacques Geluk

Amerika-kenner Charles Groenhuijsen denkt dat Donald Trump de Amerikaanse presidentsverkiezingen zou kunnen winnen, maar geeft voorlopig Hillary Clinton het voordeel van de twijfel. In zijn boek 'Donald Trump: iedereen houdt van mij' en tijdens lezingen laat Groenhuijsen zijn publiek kennismaken met het fenomeen Trump, de eigenzinnige miljardair die zijn kiezers wil helpen de verloren Amerikaanse droom terug te vinden.

“E lke vier jaar moet ik de dag na de Amerikaanse presidentsverkiezingen ‘Cold Turkey’ afkicken.” Amerika-kenner Charles Groenhuijsen is ernstig verslaafd aan dit periodiek terugkerende politieke circus in de Verenigde Staten. “De strijd tussen Ronald Reagan en Walter Mondale (1984) heb ik vanuit Nederland gedaan voor de NOS. De eerste verkiezing die ik in Amerika vanaf de ‘primaries’ heb gevolgd, was die tussen George Bush Sr en Michael Dukakis (1988).” Deze eeuw heeft het spektakel al voor de tweede keer een extra dimensie. “2008 was fantastisch, omdat de dynamiek van de race tussen Barack Obama en John McCain zo anders was dan daarvoor. Obama’s uitspraak ‘Yes, we can’ ging de wereld rond. Ik zie nu al een beetje op tegen 2020. Dat wordt nooit zo leuk als 2016. Dit is een piekmoment.” Groenhuijsen zou het liefst zien dat er geen einde komt aan deze groter dan grootste show op aarde, maar verheugt zich op de vele televisiedebatten tussen Hillary Clinton (Democraten) en Donald Trump (Republikeinen) die nog volgen in de aanloop naar de verkiezingen van november. Hij voorspelt nog hogere kijkcijferrecords dan tijdens de voorverkiezingen en gigantische reclame-inkomsten voor de televisienetwerken. “Hillary doet het in haar broek”, voorspelt hij.

‘IEDEREEN HOUDT VAN MIJ’

Charles Groenhuijsen, die Hillary consequent bij haar voornaam noemt en Trump bij zijn achternaam, acht intussen de kans reëel dat de eigenzinnige multimiljardair de presidentsverkiezingen kan winnen, maar denkt nog wel dat Hillary uiteindelijk aan het langste eind trekt. Had hij Trumps opmars voorzien? “Het is een beetje keepers-

geluk, maar wel gebaseerd op enige ervaring. In 2015 kondigde Trump zijn kandidatuur aan. Dat had hij al eerder gedaan en toen bleek het een publiciteitsstunt voor zijn boek te zijn. Die zomer zag je hem in de peilingen behoorlijk stijgen en dat vond ik vrij bijzonder. In augustus begon het te kriebelen en in september kreeg ik een brainwave: ik moest een boek over die man schrijven. Op zaterdagochtend ben ik volgens een vast schema (zes uur op, vijf over zes beginnen) eerst alles over hem gaan bestuderen en lezen, waaronder al zijn boeken, biografieën en krantenartikelen, en vervolgens gaan schrijven. Een aantal weken lang, zeven dagen per week.”

Het resultaat is ‘Donald Trump: iedereen houdt van mij’, waarin Amerikakenner Groenhuijsen op 120 pagina’s beschrijft wie en wat Trump is en waar hij vandaan komt en vooruitblijkt op wat er gebeurt als hij de verkiezingen wint of verliest. Het boek is zo geschreven dat het een tijdje meekan, maar inmiddels werkt hij aan een geactualiseerde uitgave.

“Ik heb allereerst zijn jeugd vrij uitgebreid beschreven. Als je daarvan niets afweet snap je hem niet. Hij groeit op als zoon van de New Yorkse vastgoedondernemer Fred Trump, die grote bakstenen woontorens

bouwt in Brooklyn. Al snel nadat hij bij de zaak komt, merkt hij dat het burgermansbestaan niets voor hem is. Hij gaat aan de slag in Manhattan en richt zich op het allerhoogste segment. Dat is hij blijven doen, met wisselend succes. Met zijn casino’s gaat het mis, andere zaken leveren hem veel op.” Groenhuijsen herinnert zich een anekdote: “Wanneer hij als jongen met een van zijn broers met legoblokken speelt vraagt hij of hij een paar blokjes van hem mag lenen om zijn gebouw te kunnen afmaken. In plaats van ze terug te geven aan zijn broer lijmt hij de blokjes vast. Typisch Trump: altijd zijn eigenbelang voorop en dat slim spelen.”

AMERIKAANSE DROOM VERVLOGEN

Peilingen waaruit blijkt dat ruim driekwart van de Amerikanen vindt dat het niet goed, zelfs fout gaat met hun land, zijn een belangrijke reden voor Groenhuijsen door te gaan met schrijven. Daardoor kan hij de achtergronden schetsen die Trumps opmars verklaren. “De snelgroeiende, door de Republikeinen aangeblazen ongelijkheid, erkenning van het homohuwelijk en legalisering van marihuana in een aantal staten en ontkenning dragen bij aan die ontevredenheid. Voeg daarbij dat de Verenigde Staten internationaal steeds meer kritiek krijgen, vooral industriële banen naar het buitenland verdwijnen en de overheid steeds meer bezuinigt op onderwijs, gezondheidszorg en infrastructuur. Bovendien worden de rijken rijker en staat een voor Amerikaanse begrippen vrij linkse president aan het roer. Het trotse Amerika dat ze kennen, hun Amerika, bestaat niet meer. Vervolgens staat iemand op als Trump, die zegt dat hij het volk de vervlogen Amerikaanse droom wil teruggeven.

Hij belooft hen dat hun kinderen het beter zullen hebben dan zij.” Dat is de crux waarvan Trump het uiteindelijk moet hebben en die hem zoveel steun oplevert van mensen die dachten dat ze geen toekomst meer hadden.

‘Ik zie nu al een beetje op tegen 2020’

De Republikeinen zijn er medeverantwoordelijk voor dat de bevolking bang is dat het nog veel erger wordt. “Iedereen heeft de afslag naar de 21ste eeuw genomen, alleen de Republikeinen hebben hem gemist. Ze doen alsof ‘het goeie ouwe Amerika’ nooit is weggeweest. In werkelijkheid wordt Amerika nooit meer wat het was. Over een kwart eeuw is meer dan de helft van de Amerikanen niet blank. In een aantal staten is dat nu al (bijna) zo. Sommigen zijn bang dat een groeiende groep ‘vermaledijde’ immigranten ervoor zorgt dat hun ideaal verdwijnt. Ze hoeven maar uit het raam te kijken om te zien dat banen voor een deel naar deze mensen gaan, die vaak bereid zijn voor 5 of 6 dollar per uur te werken. Te veel om dood te gaan, te weinig om van te leven. Daar komt bij dat de invloed van de kerk snel afneemt en dat is voor veel Amerikanen een gruwel. Het blijft in vergelijking met het in Amerikaanse ogen ‘heidense’ Nederland een zeer religieus land. Toch sluiten jaarlijks duizenden kerken hun deuren, net als fabrieken, scholen en ziekenhuizen. De symbolen van wat was verdwijnen steeds sneller. Daardoor neemt het aantal mensen dat ‘pissed’, nijdig, is snel toe. Door de sociale ellende, ongezond leven en zelfs mislukte levens neemt de levensverwachting binnen deze groep, vooral onder mannen, zelfs af. Zij juichen voor Trump, want ze denken dat hij naar hen luistert en zal doen wat hij belooft.”

EINDSTRIJD

Vooruitkijkend naar de eindstrijd, die tussen september en november zal

woeden, denkt hij dat Trump de debatten zal winnen, puur op flair en stijl. “Hij zet Hillary balf in de hoek.” Tijdens zijn boeiende lezingen, die hij vanuit zijn enorme kennis over Amerika en de Amerikaanse politiek geeft en rijkelijk illustreert met beeld, geluid en soms hilarische voorbeelden, vertelt Groenhuijsen zijn toehoorders dat de politieke marketing van Trump absoluut GENIAAL is. “Dan roepen ze vanuit de zaal meteen ‘ho ho ho’. Dan zeg ik dat ik nooit op Trump zou stemmen. Altijd Democratisch. Maar dat je, ook als je tegen zijn opvattingen bent, vanuit een marketingoogpunt naar hem moet kijken en dan moet constateren dat hij het briljant doet. Hij is op geen enkele manier met Hillary te vergelijken, niet qua persoonlijkheid, ook niet wat herkomst politieke stijl en ideeën en de wijze van debatteren betreft. Trump is geen intellectueel, maar zeker niet dom. Met humor weet hij zijn soms verschrikkelijke of zelfs discriminerende uitspraken meestal recht te breien. Hillary daarentegen heeft haar goede momenten, maar is zo geprogrammeerd. Ze draait altijd een riedeltje af over vrouwenrechten en minderheden, zonder te verrassen. Mensen vinden haar aardig, maar houden niet van haar. Ze is populair, niet geliefd. Dat is een cruciaal verschil.”

HANDELSVERDRAGEN

Mocht Trump winnen, dan heeft dat ook voor het Nederlandse en Europese bedrijfsleven gevolgen. “Hij zal proberen bestaande handelsverdragen, zoals het omstreden TIPP, eenzijdig op te zeggen of bij te sturen, maar kan dat meestal niet in z’n eentje beslissen. Uiteindelijk is hij totaal afhankelijk van anderen. Elke keer dat hij aankondigt als president bepaalde dingen te gaan doen, betekent dat niet meer dan dat hij het gaat

proberen. Als hij een muur wil bouwen tussen Mexico en de VS om illegale immigranten tegen te houden moet hij eerst naar het Congres, want dat gaat over het geld. Het zit er niet in dat Mexico die muur betaalt. Ook zijn plannen om illegalen te deporteren maken geen kans. Dat gaat zo’n 100 miljard dollar kosten, omdat je die mensen ook moet opsporen. Bovendien zit Amerika niet te wachten op televisiebeelden van spartelende kinderen en radeloze ouders. Ik denk dat de negatieve effecten wel mee zullen vallen, omdat Congresleden en Afgevaardigden zich voortdurend zullen afvragen of ze wel willen meewerken aan Trumps plannen.” Groenhuijsen denkt dat Trump op den duur serieuzer wordt genomen. Dat is ook gebeurd met Ronald Reagan. Die was echter een heer, strak in het pak en nooit een onvertogen woord. “Trump is wilder, scheldt op iedereen, gebruikt het F-woord en uitdrukkingen als ‘bull shit’. Kinderen worden van school gestuurd als ze dat doen! Ik denk dat hij inbindt als president, maar de Republikeinen kunnen er niet tegen dat hij een enorme pragmaticus is. Ideologie is voor Trump niet zo belangrijk, als het financieel en zakelijk maar goed gaat met Amerika. Zijn partijgenoten hebben echter de laatste decennia alleen maar op ideologie gehamerd – God en Vaderland. Hij is als een aal in een emmer, die ze niet te pakken krijgen en dat frustrereert de Republikeinen.”

Charles Groenhuijsen geniet nog even, maar kijkt al vooruit naar de Nederlandse verkiezingen van 2017. Ook daar kan hij – net als over hoe technologie en innovatie (drones, 3D-printen) onze levens ingrijpend veranderen – boeiend over spreken. “Ik maak er een show van”, zegt hij. Dat is dan meteen de enige overeenkomst tussen hem en het onderwerp van zijn laatste boek. 📖

Amerika-kenner Charles Groenhuijsen is schrijver, columnist, programmamaker, consultant, spreker en een veelgevraagd moderator en dagvoorzitter. Hij is sinds 1974 actief in de journalistiek, waarvan 23 jaar bij de publieke omroep. Hij heeft vele publicaties op zijn naam staan, waaronder het boek over Donald Trump (Uitgeverij Balans, ISBN 9789460030987). charlesgroenhuijsen@speakersacademy.nl